

- Kako ocenjujemo bilateralnu saradnju Srbije i Japana?

Srbija i Japan imaju tradicionalno dobre i prijateljske odnose. U ovoj 2012. navršeno je 130 godina od prve prepiske kralja Milana Obrenovića i cara Meidžija, što je u obe države obeleženo nizom prigodnih manifestacija. Srbija je jedna od retkih zemalja koje mogu da se pohvale takvim jubilejom u saradnji sa Japanom. Svakako postoji obostrana želja da se odnosi dalje unapređuju u svim segmentima. Japan smatra da je Srbija po položaju, ljudskim, privrednim i prirodnim potencijalima ključna zemlja u regionu JIE. Japan je najveći pojedinačni donator Srbije i jedan od najznačajnijih partnera u Aziji.

Jedino otvoreno pitanje između Srbije i Japana odnosi se na činjenicu da je Japan priznao jednostrano proglašenu nezavisnost Kosova.

- Kakvi su utisci MSP I. Mrkića o Japanu, imajući u vidu da je MSP I. Mrkić službovao kao ambasador u Japanu?

U Japanu sam kao ambasador proveo skoro pet godina. Mojoj porodici i meni je bilo veoma lepo i iz te zemlje nosimo najbolje moguće utiske. Rad u Japanu bio je i prilika da naučim mnogo o toj izuzetnoj zemlji. Pet godina nije dovoljno da bi se obišlo i videlo samo ono najbitnije u Japanu, s obzirom na bogatstvo istorije, tradicije i kulture. Japan je fascinantna zemlja, kako po svojoj tradiciji, tako i po svojim savremenim dostignućima. Tokom svog boravka uverio sam se da postoji mnogo sličnosti između nas Srba i Japanaca, što otvara put za još bolju i bližu saradnju sa ovom zemljom od koje se mnogo toga može naučiti.

- U kojim oblastima i delatnostima bi Srbija i Japan mogli da dodatno prošire saradnju? Na koji način privući investicije iz Japana i povećati izvoz iz Srbije u Japan?

Značajno je proširiti saradnju u svim segmentima. Nijedna oblast nije ni mala ni beznačajna. Ne treba posmatrati Japan samo kao državu visokosofisticirane tehnologije. Našoj zemlji, naravno, pomoć i saradnja u toj oblasti jako mnogo znači, ali i mi imamo šta da ponudimo Japanu.

Turizam je, na primer, ono šta bi za Japan moglo biti veoma atraktivno, posebno naši istorijski lokaliteti, sela i naši poljoprivredni proizvodi. Trudimo se da plasiramo naše proizvode tamo. Učestvujemo na najvećem sajmu hrane - Foodex i uvek smo veoma zapaženi.

Japan je Srbiji odobrio jenski kredit za projekat „Odsumporavanje dimnih gasova u TE Nikola Tesla“ u vrednosti od 28,2 mlrd jena (oko 260 mil. evra) koji je zvanično stupio na snagu 29.2.2012. godine. Za jenski kredit je 2009. prijavljen i projekat „Rešavanje problema otpadnih voda u Gradu Beogradu“ u vrednosti od 200 mil. evra. Procedura je fazi izrade projektne dokumentacije prema uslovima japanske Vlade. Taj kredit, koji je odobren po izuzetno povoljnim uslovima praktično predstavlja poklon, omogućuje bolji kvalitet života naših građana. Kao razvijena zemlja sa populacijom od 130 miliona stanovnika i BDP od približno 46 hiljada dolara po stanovniku, Japan predstavlja izuzetno privlačno, ali i veoma zahtevno, tržište za plasman svih vrsta roba, naročito u oblasti široke potrošnje, za izvoz opreme i mašina i drugih tehnologija i proizvoda korporativnom ali i u državnom sektoru.

U uslovima izuzetno jake međunarodne konkurencije na japanskom tržištu naša zemlja je suočena sa velikim izazovima. U 2011. godini, na listi od 169 zemalja u koje srpska privreda izvozi svoju robu, Japan je bio na 70. mestu, odnosno na 29. mestu od 201 zemlje iz kojih Srbija uvozi razne proizvode. Izvoz u Japan predstavlja 0,78% ukupnog izvoza naše zemlje u

2011. godini. Trend izvoza u Japan značajno se popravlja, ali je naš deficit i dalje izuzetno visok. Za prvih devet meseci ove godine vrednost izvoza u Japan dostigla je 2,8 miliona dolara, a uvoz je bio oko 106,9 miliona dolara. Najveći prodor u prethodnom periodu ostvarile su kompanije koje se bave proizvodnjom zamrznutog voća, pre svega malina (koje su verovatno najkvalitetnije na svetu) i kupina. Iz Japana „tradicionalno“ uvozimo automobile, specijalne mašine, elektronske uređaje, hemijske preparate i lekove.

Svakako želim da istaknem da je Japan u protekloj deceniji pružao značajnu bespovratnu pomoć našoj zemlji za obnovu osnovnih škola, transportni sistem, kao i donacije u zdravstvu. Ukupna bespovratna pomoć Japana našoj zemlji od 1998. do 2008. iznosila je 113,7 mil. evra, što čini Japan jednim od najvećih pojedinačnih donatora. Iznos je još veći ukoliko se tu uračuna i otpis duga od 84 mil. evra u okviru Pariskog kluba poverilaca. Vlada Republike Srbije je, posle katastrofalnog zemljotresa i cunamija koji je Japan pogodio marta 2011. godine, kao pomoć uputila Japanu 50 miliona dinara (oko 680 000 USD), čime je Srbija 9. donator iz Evrope, odnosno 18. donator imajući u vidu sve države.

Prva japanska investicija (preko 100 mil. evra) u RS je kupovina Duvanske industrije Senta od strane "Japan Tobacco International" 2006. U toku 2010. realizovan je projekat kompanija „Asahi Food and Healthcare“ i „Mitsui Co“ za proizvodnju ekstrakta kvasca u „Alltech-Fermin“, Senta, u vrednosti od 25 miliona evra. Kompanija „Panasonic“ je 2010. u Svilajncu osnovala preduzeće za proizvodnju komponenti za rasvetna tela. Početna investicija za ovaj proizvodni pogon bila je oko 580 hiljada evra, a najavljena je ukupna investicija od 15 mil. evra. JBIC je odobrio sredstava za izradu studije izvodljivosti za projekat „Mitsubishi Heavy Industry“ za izgradnju vetrofarme „Krivača“ kod Golupca u vrednosti od 100 mil. evra.

Prostor za intenzivniju saradnju postoji u oblastima energetike, energetske opreme, zaštite životne sredine, proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i bioenergije, proizvodnje komponenata za auto industriju, elektroniku, IT.

Iako je Japan u pogledu stranih ulaganja mahom okrenut azijskom regionu, a Evropu pretežno posmatra kao tržište za plasman svojih proizvoda, Srbija predstavlja značajnu destinaciju za prodor na tržište jugoistočne Evrope upravo u oblastima koje se podudaraju sa strateškim granama naše privrede.